

Seymur Baycan

(Hekayə)

Ofisiant masaya yaxınlaşış nazik səslə dedi:

- Buyurun, sizi eşidirəm.

Sergey qızın nazik dodaqlarına, yumru ağ sıfətinə, altı qaralmış göy gözlərinə baxdı və tərəvəz supu, zeytun, alma şirəsi, pendir sıfariş verdi.

Dörd il idı ki, Sergey et yemirdi və son bir ayda uğursuzluq zolağına düşmüşdü. Bir ay əvvəl Sergeyin sevimli anası qəfildən yatağa düşüb, üç günün içinde dünyasını dəyişdi. Anasını basdırından bir həftə sonra Sergey dərdini yüngüləşdirmək üçün möhökəm içdi və bütün sənədlərini itirdi.

Sənədlərini itirəndən sonra Sergey avtobusda gedərkən qəfildən aqıldı. Çeynədiyi saqqız ağızından sürürtə çıxıb qarşısında oturan qızın saçının arasına girdi. Hadisə elə sürətə baş verdi, Sergeyi elə qəfil asqırmış tutdu ki, o ağızindakı saqqızı heç cürə nəzarət edə bilmədi.

Avtobusda bərk pərtlik yarandı. Sergey xəcalet çəkərək əsəbdən və həyəcandan tərəvərək qızı nə qədər üzr istəyirəm, bilmədən oldu desə də qızı sakitləşdirə bilmədi.

Həyəsiz qızı heç cürə sakitləşdirək mümkün olmadı. Sergeyə ağızına gələni dedi.

Avtobusda baş vermiş hadisə Sergeyə çox pis təsir etdi. O, günlərlə bu hadisəni unuda bilmədi. Üç gün yuxu üzüne həsət qaldı. Gözlərini yuman kimi avtobusdakı hadisəni xatırlayırdı. Hadisənin şahidlərinin hamısının hər yerde - evdə, işdə, küçədə onun haqqında danışdıqlarını düşünerək böyük əzab çəkirdi. Ona elə gəlirdi ki, bütün şəhər, bütün respublika başına gələn nalyaq hadisənin müzakirəsi ilə məşğuldur.

Bir həftə əvvəl isə Sergey arvadının ona xəyanət etməsindən xəbər tutdu. Arvadının xəyanəti Sergeyi sarständı. O, arvadına çox inanırdı. Arvadını öldürməye, boşanmağa Sergeyin gücü və hevəsi qalmamışdı. Sergey dünyasının ona həmişə xatirladılan "ən sadə qanunu"nu unutmuşdu - unutmuşdu ki, bu dünyada heç bir qadına axıra qədər inanmaq olmaz.

Arvadından boşanıb yenidən həyata başlamağa Sergeydən güc qalmamışdı. Onun kimi adamlar həyat-

birisindən soruşturmaq isteyirdi - bu qasıq onun elində nə gəzir? Niye qasığı elində tutub, neyəsin bu qasığı?

Suda cimisən begemotların balaca qulaqları Sergeyi hədsiz dərcədə kədərləndirmək idi. Belə böyük bir heyvanın belə balaca qulaqları olması Sergeyi o qədər kədərləndərirdi ki, ürəyindəki siziltili, ürəyindəki ağrılar göz yaşlarına çevrilib yanaqlarından aşağı süzülməye başladı. Başqasından soruşturmış kimi dodağının altındı piçıldadı:

- İlahi, bu ne haldı mən düşümüşəm? İlahi, bu nedir?

Derin kədərini acizənə bir qəzəb

dəfə uşaqları Qız Qalasına gəzməyə aparmışdı. Hər dəfə əsaslı səbəblər üzündən Sergey bu gezintilərden keñarda qalmışdı.

Sonralar isə bir neçə dəfə özü qız qalasına baxmaq istəmişdi. Də bu qalada gəzmək Sergeyə nəsib olmamışdı. Belə şeylər olur həyatda. Bərk isteyirsən, amma nədənse heç cürə alınmır. Sergey bilet alıb mərtəbələrde çox vaxt itirmədən birbaşa qalanın üstüne qalxdı. Büyüdüyü son illərdə xeyli dəyişən şəhərə diqqətlə baxdı. Qalanın üstündən şəhərin necə deyişməsini xüsusen kəskin hiss etmək olurdu. Qalanın divarlarına söyklənib

yən sakitliyi, soyuq yeməyi xatırlayanda Sergey evə heç getmek istəmirdi. Harasa başqa yerə getmek istəyirdi.

Amma hər? Bu geniş dünyada öz evlərindən savayı getməyə bir başqa ev yox idi. Sergey axşama qədər sakit otaqda ac oturub dəhşətli Bakı küçəsinə səsinə qulaq asacaq, pəncərədən kükçədə avtobus gözləyən, üzülen, bürüñüb küləkdən qorunmaq istəyən adamlara baxacaqdı. Balaca uşaq ürəyi axşama qədər qüssədən sixılacaqdı. Sakit evdə Sergey anasının ölcəcini xəyal edib hökürrək ürəkdən ağlayacaqdı.

Pilləkənləri həvəssiz qalxbi üçüncü mərtəbədə yerləşən mənzillərinin qapısı önünde dayandı. Belindəki çantani çıxarıb ayaqlarının arasında tutdu. Sergey pencəyin döş cibindən açarı çıxmazdan əvvəl qapını döyüdü. Açıçı pencəyin döş cibinə qoyurdu. Açıçı itirməkdən yaman qorxurdu. Açıçı işe salmaqdan əvvəl qapını döymək adəti idi. Sergey həmişə belə edirdi. Mənzildən yumşaq ayaq səsleri geldi. Bu yumşaq, mehriban ayaq səsleri qapıya yaxınlaşdı. Qapı açıldı. Anasının gülməsəyən üzünü görəndə Sergey o qədər sevindi ki, onu ağlamaq tutdu. Üstəlik qızardılmış kartof ətri onu bihuş etdi. Həmin gün anası işdən evə tez gəlməmişdi. Evi qızdırıb, kartof qızarmışdı. Çay demləmişdi. Bu, Sergeyin həyatında ən xoşbəxt günlərdən biri idi. Həmin gün baş verənləri sonralar böyük yekə kişi olanda dəfələrlə anasına danişə da, anası Sergeyin o günü niyə tez-tez xatırlamasını heç cürə başa düşmürdü.

Hər bir insanın bu cür xoşbəxt günü var. Bu xoşbəxtliyin nə demək olduğunu başqalarına çatdırmaq çətin məsələdi. Belə xoşbəxtlikləri yalnız yüksək hissətiylə adamlar başa düşə bilərlər.

Sergey ömrünün ən xoşbəxt günlərindən birini xatırlayıb sonsuz bir kədərə gülmüşədi. Həyatının sonuncu sıqareti yandırdı. Hər dəfə sıqareti sümürib tüstüñü laqeyd-laqeyd havaya buraxandan sonra dodağının altında deyirdi:

- Bu dünyada hər şey necə də tez qurtarı:

Sergey əvvəlcə artıq çəkib qurtardığı sıqaretin kötülüğünü, sıqaret kötülüğünün ardınca isə həyata keçən və keçməyən arzularıyla birlikdə özünü qalanın üstündən aşağı tulladı.

Ölüm gətirən qulaq

da birçə dəfə döyüşə girirler. Həyatları alınmayanda sakitcə başlarını aşağı salıb, bədbəxt olmaqlarıyla razılışırlar. Kafeye ortaboylu, saqqalı bir kişi girdi. Masalara yaxınlaşış kafenin müştərilərinə oyun kartı satırdı. Kişi Sergeyin masasına yaxınlaşanda Sergey heç nə demədən elini yellelib kişini masadan uzaqlaşdırıldı. Hələ uşaqlıqdan Sergey oyun kartlarından qorxurdu. Anası bir dəfə lap uşaqlən kart oynayan zaman Sergeyi yaxalamaşdı. Sergeyi xeyli danlayıb və qorxulu bir əhvalat danişmədi. Hardasa nə vaxtsa bir kişi qumar oyununda öz gənc qəşəng arvadını qumarda udubub. Kişi buna görə özünü asıb.

Anasından eşitdiyi bu əhvalat Sergeyi ele qorxutmuşdu ki, o vaxtdan harda oyun kartı görürdüse özünü pis hiss edir, canına özündən asılı olmayıraq üzütmə düşürdü. Düz Sergeyin qarşısında yerləşən böyük ekranalı televizorda suda cimisən begemotları göstəriirdilər. Begemotlar suya girib çıxandan sonra öz balaca qulaqlarını oynadırlar. Gördüyü bu mənzərə Sergeyi hədsiz dərcədə kədərləndirirdi.

Ele bu vaxt ofisiant qız sakitcə sıfarişləri masanın üstüne düzdü. Sergey sakit-sakit, yavaş-yavaş supu qasıqlayıb yeyərək arada geniş ekranı baxırdı. Sol əliyə kasanı tutmuşdu. Hər dəfə qasığı dolduranda götür-qoy eleyirdi. Qasığı ağızına aparsın ya aparmasın? Arada boş qasığı gözünnü qabağında tutub diqqətlə baxırdı. Sonra başını yuxarı qaldırırdı. Sanki

evəz edir, sonra isə kədər və ümidişsizlik canina dolurdu.

Damlalardan ikisi Sergeyin qarşısındaki kasaya düşdü. O, yemək yəyəndə başını az qala kasanın içine soxan adamlardan id. Beləcə sakitcə ağlaya-ağlaya böyük ekranlı televizorda balaca qulaqlı begemotların cimisəyinə baxa-baxa pendir, zeytunu, tərəvəz supunu yeyib alma şirəni içdi. Begemotlar çox xoşbəxt görünrüdülər, açıq-aşkar sudan həzz alırlar, buna baxınayaq Sergey begemotların balaca qulaqlarına baxarınlardı. Sergey begemotların heç vaxt böyük qulaqları olmayıacaq. Bu böyük heyvanlar dünənin sonuna qədər balaca qulaqla gəzəcəklər. Sergey hesabı ödadi. Ofisiant qızı yaxşı çay pulu saxladı. Kafedən çıxıb yavaş-yavaş içərişəhərə tərəf üz tutdu. Şəhərin adı günlərindən biri idi. Sergey avaralanın, harasa təlaşan, skamekalarda oturan, divarlara səykişinib sıqaret çəkən kışlara baxıb düşüñürdü:

- Görəsən, onlar mənim yerimdə olsayırlar neçə hərəkət edərdilər?

Beləcə düşüne-düşüne içərişəhərdə, dar küçələrdə xeyli dolaşır özünü Qız qalasının qarşısında göründü. Sergey Bakıda böyüse də, heç vaxt Qız Qalasında olmamışdı. Məktəbdə oxuyarkən tarix müəllimləri üç

şirin-şirin, əzilə-əzilə söhbət edən cütütlükələr baxanda Sergeyin ürəyi sıxlıdı.

Bütün bunlar Sergeyə hədsiz mənasız və uzaq görünürdü. Şəhərin başı üzərində qara buludlar dolaşırı. Deyəsən yağış yağacaqdı, hava süretlə soyuyurdu. Sergey qalanın üstündən doğulduğu və böyüdüyü Əhməddilə qəsəbəsi tərəfə baxaraq yaşadığı binanı tapmaq çalışırdı. Belə tutqun havada yaşadığı binanı tapa bilmədi. Belə də günəş çıxsayırdı Sergey yaşadığı binanı asanlıqla tapa bilərdi.

Yaşadığı binanı tapa bilməsə də əvezində Sergey uşaqlığının en gözəl gününü bir daha xatırladı. Sergey məktəbdən qayidanda anası işdə olurdu. Məktəbdən qayidən sakit, adamsız evə girəndə Sergeyin ürəyi sıxlırdı, hazır yeməyi qızdırıb yeməyə özünə həvəs tapmırı. Anası işdən qayidana qəder ac otururdu. Anası həmişə yemək yemədiyinə görə Sergeyi danlayırdı. Sergey anasını heç cürə başa sala bilmirdi ki, yeməyi qızdırıb yeməkdənse ac oturmaq onun üçün daha rahatdı.

Həmin gün Bakıya bərk qar yağdı. Dəhşətli Bakı küçəsi əsidi. Bu külək uşaqlara qartopu oynamaya, əylenməyə imkan vermirdi. Sergey dərsdən eve qayırdı. Külək bu balaca oğlanın rahat yerimesinə mane olurdu. Külək papağını, hətta papaq nədi, gödəkçəsini də dərbən eynindən çıxarmaq istəyirdi. Qalın geyinsə de Sergey üzüyürdü. Onu evdə gözle-